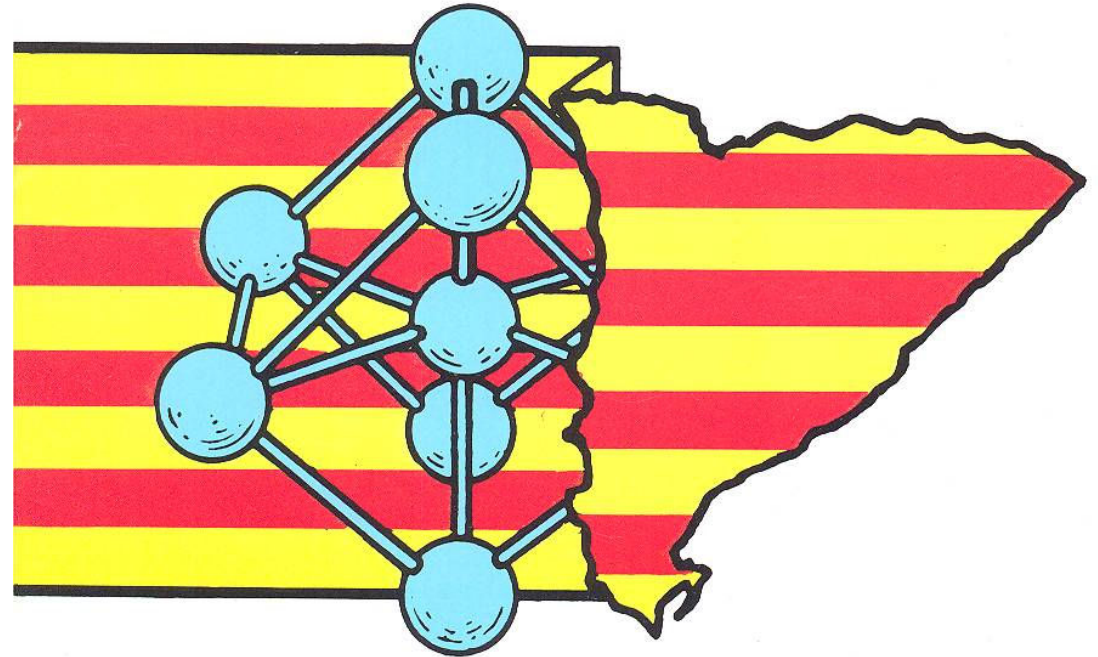

BRUSSEL·LES, 15 i 16 D'AGOST DE 1992

**5è. APLEC INTERNACIONAL DE LA SARDANA
i MOSTRA DE GRUPS FOLKLÒRICS**

ORGANITZA:

**Casal Català
de Brussel·les**

**Ajuntament
de Brussel·les**

JOAN GUITART I AGELL

Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Com en anys anteriors, una mostra de la nostra cultura popular i tradicional, encapçalada per la dansa més emblemàtica i representativa de Catalunya com és la sardana, va fronteres enllà del nostre país.

Amb el Vè Aplec Internacional de la Sardana i Mostra de Grups Folklorics, no sols donem a conèixer una part molt important de la nostra cultura, també expressem un sentiment de fraternitat amb els altres pobles d'aquesta Europa que anem construint des del respecte i la convivència. Una fraternitat que bé podem veure simbolitzada en la sardana i en la celebració d'aquest Vè Aplec Internacional a la ciutat de Brussel·les, símbol de la nova Europa, i també ciutat d'acollida de molts catalans en aquest segle.

Voldria, doncs, expressar la meva satisfacció per aquesta manifestació cultural, que suposa una notable contribució a la projecció de la nostra realitat cultural sorgida de la mateixa societat, i a la qual el Departament de Cultura s'honora de donar suport. També he d'expressar la meva felicitació per aquest petit però significatiu aniversari del Vè Aplec, que s'encamina amb pas ferm pels verals de la consolidació, a tots els qui cada any l'han fet i el fan possible. I en aquesta edició, molt especialment al Casal Català de Brussel·les «Josep Carner» per tota la seva contribució a fer possible aquesta presència cultural de Catalunya.

Finalment, amb la convicció de la bona acollida de l'Aplec com en edicions anteriors, sols em resta desitjar a tothom que hi participi, tant catalans com no catalans, que gaudeixin d'aquesta festa, oberta i sincera, en tota la seva amplitud.

Josep Maria Puig i Valls

President del Casal Català de Brussel·les

Benvolguts amics,

Els catalans de Bèlgica ens sentim honorats i orgullosos d'acollir el 5è Aplec Internacional de la Sardana a Brussel·les, i molt especialment en aquest màgic any 1992. En nom del Casal Català de Brussel·les vull agrair molt sincerament a la comissió organitzadora de l'Aplec l'haver escollit la nostra ciutat d'adopció i per haver permès al Casal co-organitzar aquesta magna manifestació de promoció de la nostra cultura i identitat. Voldria aprofitar aquesta avinentesa per presentar-vos el Casal Català de Brussel·les: la nostra història, els nostres objectius, les nostres activitats, la nostra gent...

El Casal Català de Brussel·les es va crear oficialment el desembre de 1931 i en van ésser els seus principals promotors en Francesc Macià i en Ventura Gassol. En una segona etapa, el Casal va acollir exiliats republicans després de la guerra civil espanyola, entre els quals hi havia catalans tan il·lustres com en Josep Carner o en Frederic Escofet.

Una tercera etapa va començar al voltant de 1960 amb l'arribada de l'emigració econòmica. Durant més de 20 anys el Casal va estar format per la primera i segona generació d'exiliats polítics i d'emigrants. Les activitats del Casal tenien un fort caire polític i es complementaven amb activitats culturals i, sobretot, folklòriques.

L'adveniment de la democràcia a Espanya i de l'autonomia a Catalunya va afavorir un retorn important de catalans. A Brussel·les hi quedaren els fills o els néts d'aquells exiliats o d'aquells emigrants, més integrats a la societat belga, als quals s'hi anaven afegint poc a poc alguns directius d'empreses multinacionals, així com consultors i estudiosos que es preparaven per la entrada d'Espanya al Mercat Comú. Les activitats del Casal s'estructuraven en culturals i folklòrico-recreatives.

Des de l'adhesió d'Espanya a la C.E., el Casal Català de Brussel·les viu una nova etapa, basada en dos fets fonamentals: la seva situació a la capital d'Europa, i la ferma voluntat dels socis (molts dels quals son eurofuncionaris) de transformar el Casal en l'aparador de Catalunya a Europa.

En aquesta nova etapa, el Casal Català de Brussel·les s'ha constituït en un important difusor de la realitat catalana.

Entre les activitats del Casal ressalten l'organització de classes de català a l'Escola Europea, així com classes nocturnes de català per adults, gestió i administració de la biblioteca catalana dins d'una de les biblioteques municipals de Brussel·les, la participació a la fira internacional de llengües amb un stand del Casal, l'organització de concerts, teatre, sessions de cinema catalans, ballades de sardanes, excursions, revetlla de Sant Joan, caga tió, onze de setembre, conferències-debats (personatges catalans com Pasqual Maragall, Carles Ferrer Salat, Enric Argulloll, Narcís Serra, Carles Gasòliba, Agustí Bassols han participat últimament als nostres debats). El Casal Català de Brussel·les ha organitzat enguany el primer debat electoral català fora de l'estat espanyol, amb presència de primeres figures polítiques: Macià Alavedra, Higiní Clotas, Roc Fuentes, Simó Pujol, Lluís Buscarons. L'acte es va fer al Parlament Europeu i va ésser àmpliament cobert pels mitjans de comunicació. Cal mencionar també l'exposició «Modernisme a Barcelona i a Brussel·les» que va batre el rècord d'assistència al Museu Horta, verdader cor del modernisme brusselenc. Enguany també hem organitzat un homenatge a Montserrat Roig, amb la presència de la seva germana, Carmina, i de les escriptores Marta Pessarrodona i Isabel Clara Simó. Finalment mencionem el grup d'activitats esportives on, entre d'altres, i tenim una activíssima i oficial Penya Barcelonista del Casal Català de Brussel·les.

Després d'haver llegit el que procedeix, podeu imaginar-vos amb quina il·lusió el Casal Català ha treballat i participat en qualitat de co-organitzador d'aquest 5è. Aplec Internacional de la Sardana.

Benvinguts a Brussel·les!

COMISSIÓ DE L'APLEC INTERNACIONAL DE LA SARDANA I MOSTRA DE GRUPS FOLKLÒRICS

Per cinc vegades consecutives, l'Aplec Internacional de la Sardana i mostra de Grups Folklòrics, ha estat capaç d'ésser present a diferents ciutats europees i així portar al coneixement d'aquella gent una part de la riquesa cultural del nostre poble.

Els Casals Catalans instal·lats a les ciutats escollides, han estat els grans col·laboradors de la Comissió organitzadora. El treball en comú, el suport institucional i la presència entusiasta de tants i tants catalans, han fet possible la realitat d'aquestes trobades.

S'ha repetit, i és cert, que estimar i defensar Catalunya, promoure i difondre la seva parla i la seva cultura on sigui, és una tasca que estem obligats a complir. D'altres la feren durant segles.

El nostre orgull de país depèn d'ells i, encara que nosaltres som els protagonistes actuals de la història, a ells hem d'agrair el fet, avui tan natural, de parlar i escriure en català, de tenir les pròpies institucions, i sentir-nos i actuar a casa i a fora, en tota llibertat.

Hem de continuar lluitant de valent per preservar la llengua i les tradicions. El no fer-ho equivaldria a perdre els grans valors propis de la nostra identitat.

Tot fa preveure que aquest any Brussel·les serà un nou repte assolit, i la bona entesa en el treball d'organització i el fervent suport dels catalans, una vegada més farà enaltir, i no desmerèixer, els valors en custòdia.

Agraïm a les institucions, al Casal Català de Brussel·les i als actuant i acompanyants, en definitiva, a tots els catalans que ens honoren amb la seva presència i el seu suport.

PROGRAMA GENERAL

Dissabte, 15 d'agost

10 h. a 12 h.: CERCAVILA, de la Place Sainte-Cathérine, fins a la Plaça Agora.

17 h.: ACTUACIÓ GRUPS FOLKLÒRICS - Place des Palais.

Participants:

Gegants: Riudarenes, St. Antoni, Sagrada Família, St. Just Desvern, Poble Nou de Manresa, Corbins.

Cavallets de Manresa

Bastoners de Rajadell

Grallers de St. Antoni

Ball de Gitanes de Polinyà

Esbarts: Sant Just de l'Ateneu, Joventut Nostra, Sant Jordi, Sagrat Cor, Fontcoberta, Dansaire de Vilabella.

Cobla Ciutat de Terrassa.

21.30 h.: Concert de Música per a Cobla i Cant Coral.
Eglise Saint Michel.

Cobla Jovenívola de Sabadell, director: Francesc Elies,
Polifònica de Puig-reig,
director: Ramon Noguera.

Diumenge, 16 d'agost

Place des Palais - APLEC DE SARDANES

Cobles: (JS) Jovenívola de Sabadell
(CT) Ciutat de Terrassa
(PA) La Principal d'Amsterdam

Presentadors dels actes.

Maria Dolors Busquets - Catalunya Ràdio
Maria Matilde Almendros - Ràdio 4

RECITAL DE DANSES

Dissabte, 15 d'agost, 19 h. - PLACE DES PALAIS

Esbart Dansaire de Vilabella: L'Espolsada de Premià
La Gala de Campdevànot

Esbart Foncoberta: Ball de nyacres de Roses
La corranda alta de Surnià

Esbart Joventut Nostra: Ball de mocadors
Ball de l'aigua-ros de Castellciutat

Esbart Sagrat Cor: Ball enrobat
Farandola provençal

Esbart Sant Jordi: Ball de bombers de Barcelona
Ball de faixes de Sant Martí de Tous

Esbart Sant Just: Marina
Verema

Cobla Ciutat de Terrassa
Direcció: Jesús Ventura i Barnet

CONCERT DE MÚSICA PER A COBLA I CANT CORAL

Dissabte, 15 d'agost, 21.30 h. - EGLISE SAINT MICHEL

Boulevard Saint Michel, 26-28. Prop de la Plaça Montgómeri.

I Part - Cobla Jovenívola de Sabadell

Violetes del Bosc	Agustí Borgunyó
Tenacitat	Jesús Ventura
Remembrança	Joaquim Serra
Quasi un àngel	Josep M. ^a Bernat
El meu barco	Enric Morera

Tríptic de records (Glosa)	Fèlix Martínez Comín
I A la dansa	
II A l'anella	
III A l'amic	

II Part - Polifònica de Puig-reig

Al·leluia	Randall Thompson
Pregadéu (del Bestiari de Pere IV)	Manuel Oltra
Cocinel·la (del Bestiari de Pere IV)	Manuel Oltra
Bacil (del Bestiari de Pere IV)	Manuel Oltra
Comiat de l'ànima	Cristòfor Taltabull
Sota de l'om	Enric Morera
La sardana de les monges	Enric Morera
Baixant de la font del gat	Ramon Noguera

III Part - Cobla Jovenívola de Sabadell i Polifònica de Puig-reig

Somni	Manuel S. Puigferrer
A Montserrat	Antoni Pérez Moya
La font de l'albera	Enric Morera

Cobla Jovenívola de Sabadell
Direcció: Francesc Elies Prunera

Polifònica de Puig-reig
Direcció: Ramon Noguera Subirà

APLEC DE SARDANES

Diumenge, 16 d'agost - PLACE DES PALAIS

Matí 9,30 h.

CT Rialles i plors	Josep Serra
PA Lídia	Carles Rovira
JS Cant a l'Escala	Lluís Albert
CT Al peu del monument	Daniel Gasulla
PA Pregària	Ramon Serrat
JS Besalú festiu	Ricard Viladesau
CT Sardanes a Olot	Carles Santiago
PA En Xampinya petit	Enric Gratacós
JS L'aplec jove	Jordi Molina
CT La roca del cargol	Josep Vicens (Xaxu)
PA Colla Dansa Eterna	Francesc Mas Ros
JS Ja són 500	Carles Santiago

SARDANA DE CONJUNT
Sota el sol de Catalunya

Jaume Bonaterra

Tarda 16 h.

CT Aura del Tura	Conrad Saló
PA Mataró, joiell del Maresme	Martirià Font
JS Miratge	Tomàs Gil Membrado
CT Ripollet 15 anys	Marcel Artiaga
PA Girona m'enamora	Ricard Viladesau
JS Enardiment (obl. tenora)	Joan Jordi Beumala
CT El golfet	Ricard Viladesau
PA Cant de coratge (obl. tenora)	Conrad Saló
JS L'aplec de Sabadell	Josep Auferil
CT A la meva estimada (x)	Enric Sans
PA Els dos promesos	Pere Mercader
JS Floretes del llac	Josep Saderra

SARDANA DE CONJUNT
La Santa Espina

Enric Morera

Cobla Ciutat de Terrassa (CT)
Direcció: Tomàs Gil Membrado

Cobla La Principal d'Amsterdam (PA)
Direcció: Rolf Van Kreveld

Cobla Jovenívola de Sabadell (JS)
Direcció: Francesc Elies Prunera

(x) sardana de lluiement ballada per les colles

Colla Sardanista SOL IXENT	de Bellpuig (Lleida)
Colla BLANCA ESPURNA	de Sitges (Barcelona)
Colla Sardanista TARRAGONA DANSA	de Tarragona
Colla MANS AMIGUES	Cassà de la Selva (Girona)

ANY 1992, CINQUANTENARI DE LA MORT D'ENRIC MORERA

22 maig 1865 - 11 març 1942

EL QUE S'HA DIT D'ENRIC MORERA

Amb plena seguretat Enric Morera és un dels compositors més carismàtics de la ufanosa llista de grans autors amb que compta la sardana.

La seva música i la seva figura, els dos aspectes amb marcada personalitat, han estat terreny abundós per parlar-ne. Al fer-ho jo, voldria el criteri serè que cal tenir quan es parla d'ell.

S'ha dit que tenia mal geni. Això cal puntualitzar-ho. Tenia geni, sí, perquè la seva personalitat i la seva obra eren pròpies d'un geni. Però no el tenia dolent. Si per cas el conceptuarien així les persones que li sentissin defensar la música o que el contrariessin en la seva ideologia, principalment en la seva estima pel teatre líric català. El mal geni no era un atac, era la defensa d'una causa. En un altre aspecte se l'ha reconegut amb un gran amor per la família i l'àmbit de la llar, i també per una gran estima, gairebé devoció, pels seus deixebles.

S'ha dit que no instrumentava les seves sardanes. Això és veritat, però no en el sentit que algú ha volgut donar-li d'incapacitat o falta de coneixements. Normalment quan un autor dona a instrumentar una sardana, cau en el perill que la personalitat de l'instrumentalista hi sigui perceptible. Les sardanes d'Enric Morera mai no han caigut en aquest risc, i això perquè l'instrumentador passava a plasmar unes orientacions del tot moretianes.

Josep Blanch Reynalt havia instrumentat moltes sardanes del Mtre. Morera, però veiem què declarava ell sobre aquest aspecte: «Sí, és cert. Jo instrumento moltes sardanes del Mtre. Morera, però cal fer una observació. Fora ridícul creure que Morera no sap instrumentar. Ho faig senzillament per alleugerir-li la feina, per simplificar l'excés de producció. Per res més».

S'ha dit que les sardanes d'Enric Morera són les que millor expressen el caràcter català. Això és cert. Si alguna música li pot ser representativa no en trobaríem d'altra millor que les seves sardanes. seques, concises, directes al tema que volen expressar, sense gaires preàmbuls..., però també melodioses, expressant sentiments de dolçor i tendresa. Així s'ha declarat el caràcter tradicional català: sobri, concís, pràctic, però també sensitiu, apassionat, enèrgic quan cal. Les sardanes d'Enric Morera presenten aquest caràcter, passen de la tendresa a la força. Ho comprovem quan escoltem «Davant la Verge».

Ara, en el cinquantenari de la seva mort, la música catalana ha volgut fer-se ressò de la seva figura, i l'Aplec Internacional de la Sardana s'adhereix a la seva memòria, amb el convenciment que cal perpetuar les nostres figures si pretenem que el nostre país tingui el reconeixement de que és mereixedor.

Encara, en aquest cas concret del Mtre. Morera, trobant-nos a Brussel·les, cal recordar la seva estança al país belga, en els seus vint anys, on precisament va consolidar estudis i va marcar l'inici de la seva carrera. Els mestres belgues van col·laborar a forjar la gran figura de la música catalana.

Enric Morera, músic del poble, som devots i enamorats de la teva música, les teves sardanes.

Josep Ventura

Col·laboren:

MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES

Dirección General

de Relaciones Culturales y Científicas

Agències Oficials:

VIATGES ASTER
VIATGES EUROPA, S.L.
VIATGES HOSTAFRANCS
VIATGES IBERIA
IBERPLAN VIATGES
VIATGES POLITUR, S.A.